

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně: **CHEVAK Cheb, a.s., IČO: 497 87 977**
sídlem Tršnická 4/11, Hradiště, 350 02 Cheb
proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 1. 2025, čj. MZP/2025/220/70, sp. zn. ZN/MZP/2024/220/384, č. j. MZP/2025/220/71, sp. zn. ZN/MZP/2024/220/385 a č. j. MZP/2025/220/72 a sp. zn. ZN/MZP/2024/220/317

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se u Městského soudu v Praze domáhala zrušení v záhlaví označených rozhodnutí (dále jen „*napadená rozhodnutí*“), kterými byly potvrzeny dodatečné platební

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

výměr Státního fondu životního prostředí (dále jen „SFŽP“) ze dne 26.7.2024, čj. SFŽP 293601/2024, čj. SFŽP 293600/2024 a čj. SFŽP 293599/2024. Prvostupňovými rozhodnutími byly žalobkyni za vypouštění odlehčených srážkových vod stanoveny poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových za rok 2020 z odlehčovacích komor čistíren odpadních vod v Aši v celkové výši 368 857 Kč, v Mariánských Lázních v celkové výši 636 345 Kč a v Chebu v celkové výši 150 455 Kč.

2. Žalovaný v napadených rozhodnutích neuznal žalobkyni dodatečně tvrzený nárok na zproštění se povinnosti hradit poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Sporným v dané věci je výklad přechodného ustanovení čl. II bodu 6 zákona č. 113/2018 Sb. (dále též „novela vodního zákona“), který novelizoval zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o vodách“ nebo „vodní zákon“) a zákon č. 338/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

II. Žaloba

3. Žalobní námitky lze rozdělit do následujících žalobních okruhů:
4. *Zaprvé* žalobkyně spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí v chybném výkladu čl. II bodu 6 novely vodního zákona, neboť přechodné ustanovení se dle jejího názoru vztahovalo i na odlehčovací komory čistíren odpadních vod, konkrétně na OK ČOV Aš, OK ČOV Mariánské Lázně i OK ČOV Cheb.
5. *Zadruhé* správní orgány postupovaly v rozporu s ústavněprávní zásadou „in dubio pro mitius“. Závěrem upozornila žalobkyně na účel odlehčovacích komor z technického hlediska, což dle ní rovněž představuje argumentaci pro osvobození od poplatkové povinnosti žalobkyně.
6. K prvému žalobnímu bodu žalobkyně blíže uvedla, že poplatek za vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor do vod povrchových byl stanoven novelou vodního zákona, která postavila v § 38 odst. 3 najisto, že srážková voda je vodou odpadní, odvádí-li se společně jednotnou kanalizací. Za vypouštění odpadních vod se potom hradí poplatek, když poplatníkem je ten, kdo odpadní vody vypouští (§ 89 zákona). Poplatkovou povinnost upravoval zákon plošně se dvěma výjimkami. Výjimka první osvobozuje v § 89b písm. f) vodního zákona odlehčovací komory splňující podmínku § 8 odst. 3 písm. g) tohoto zákona a zároveň tyto komory musí vyhovovat technickým požadavkům pro jejich stavbu a provoz. Tyto požadavky jsou stanoveny právním předpisem, kterým se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“). Druhou výjimku pak představuje právě přechodné ustanovení novely vodního zákona, konkrétně čl. II bod 6, který stanoví přechodné období do roku 2022, včetně, pro zařízení, která nesplňují technické požadavky pro jejich stavbu a provoz stanovené právním předpisem, jímž se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích. Právě ve výkladu a vzájemné souvislosti přechodného ustanovení s ostatními ustanoveními novely vodního zákona panuje mezi žalobkyní a žalovaným spor.
7. Žalobkyně upozorňuje, že oproti výjimce podle § 89b písm. f) vodního zákona není výjimka podle čl. II bodu 6 novely vodního zákona vázána na vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor „chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením“. S odkazem na zákon o vodovodech a kanalizacích, který definuje tzv.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

jednotnou kanalizaci, dovozuje žalobkyně, že pro účely definice odpadních vod v kanalizaci a výjimky z placení poplatků se jednotnou kanalizací rozumí též čistírna odpadních vod. Ve srovnání s výjimkou podle § 89b písm. f) vodního zákona, u které je nutno použít odkaz na § 8 odst. 3 písm. g), není výjimka obsažená v přechodných ustanoveních novely vodního zákona vázána na nepotřebnost povolení k nakládání s vodami, která je vyjádřena v § 8 odst. 3 písm. g). Zařízení podléhající výjimce v přechodném ustanovení tudíž nemusí chránit stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, postačí, jedná-li se o odlehčovací komoru obecně.

8. Podle žalobkyně je přechodné ustanovení je k § 89b písm. f) novely vodního zákona ve vztahu speciality, tedy obsahuje vlastní úpravu výjimky. V tomto případě se jedná o časově omezenou výjimku, a z toho důvodu systematicky zařazenou do přechodných ustanovení. Nelze ji zužovat, tak jak činí žalovaný, na okruh případů výjimek podle § 89b písm. f) vodního zákona v návaznosti na § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona. Je třeba dodržet ústavní zásadu zákonnosti, kdy podle čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod lze daně či poplatky ukládat jen na základě zákona. Pokud zákonodárce vztah mezi uvedenými ustanoveními přímo ani nepřímo nevyjádřil, nemůže zde být.
9. Nesprávný je dle žalobkyně i odkaz na důvodovou zprávu, o kterou se zčásti opírá rozhodnutí žalovaného. Požadavek podle § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona byl totiž přijat až pozměňovacími návrhy, původní vládní návrh je neobsahuje, a proto důvodovou zprávou nelze argumentovat. Dle původního znění vládního návrhu, ke kterému byla důvodová zpráva zpracována, povolení k nakládání s vodami nebylo třeba k vypouštění z odlehčovacích komor jednotné kanalizace obecně a od poplatků mělo být osvobozeno vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor, které splňují stanovené technické požadavky bez omezení funkce odlehčovací komory pouze na vypouštění z odlehčovacích komor chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením. Důvodová zpráva se tak vztahuje k jiné, obsahově odlišné právní úpravě.
10. Žalobkyně rovněž odkazuje na „Sdělení odboru ochrany vod a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor po novelizaci vodního zákona v souvislosti se zákonem č. 544/2020 Sb., určené vodoprávní úřadům, České inspekci životního prostředí a Státnímu fondu životního prostředí, v němž je uvedeno, že v případě pochybností, zda se u konkrétního objektu na kanalizaci jedná o odlehčovací komoru [a tudíž spadá pod výjimku dle § 8 odst. 3 písm. g)], je třeba kontaktovat Ministerstvo zemědělství (dále též „MZe“), které je garantem zákona o vodovodech a kanalizacích, protože se jedná o interpretaci vyhlášky č. 428/2001 Sb., která je jeho prováděcí vyhláškou. K dotazu žalovaného ohledně posouzení charakteru odlehčovacích komor ve smyslu vyhlášky č. 428/2001 Sb. odpovědělo MZe přípisem ze dne 10. 11. 2022, č.j. MZE-58713/2022-15132, v němž MZe prezentuje názor o osvobození všech odlehčovacích komor do roku 2022 včetně, žalovaná však z těchto závěrů ve svém rozhodnutí nevyšla.
11. Žalobkyně se dovolává také principu rovnosti před zákonem a považuje až za absurdní, pokud by se výjimka podle čl. II bodu 6 novely vodního zákona vztahovala pouze na „odlehčovací komory jednotné kanalizace, které nesplňují technické požadavky pro její stavbu a provoz stanovené právním předpisem“ a na „odlehčovací komory jednotné kanalizace, které splňují technické požadavky pro jejich stavbu a provoz stanovené právním předpisem“ by se vztahovala poplatková povinnost. V takovém případě by byli znečišťovatelé, kteří mají odlehčovací komory v souladu s technickými požadavky, znevýhodněni oproti těm, kteří odlehčovací komory v souladu nemají.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

12. K okruhu námitek ve druhém žalobním bodu, resp. rozporu se zásadou „in dubio pro mitius“ uvádí žalobkyně blíže, že poplatková povinnost je projevem zásahu do práva na pokojné užívání majetku. Takový zásah lze ospravedlnit jen tehdy, jsou-li naplněna kritéria transparentnosti, předvídatelnosti a přiměřenosti takového zásahu. Odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 16. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 650/05 vyjadřující zásadu in dubio pro mitius. Za situace, kdy právo umožňuje dvojitý výklad, je třeba postupovat mírněji, a to i v případě vymáhání daní, kdy orgány veřejné moci jsou povinny ve smyslu čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod šetřit podstatu a smysl těchto základních práv a svobod. Přitom není pravdou, že správní orgány neměly o poplatkové povinnosti pochybnosti, a to s odkazem na nepřiměřenou délku celého řízení. Uvedené vyplývá i z dotazu žalovaného k MZe ohledně charakteru odlehčovací komory. Existovaly tedy minimálně dva možné výklady, přičemž žalovaný zvolil pro žalobkyni méně příznivější. Žalobkyně rovněž uvádí, že její výklad není ojedinělým, neboť zná i jiné subjekty, které zastávají stejný názor a které buď nepodaly poplatková přiznání nebo také podaly dodatečná poplatková přiznání.
13. K technickému pohledu na ochranu stok jednotné kanalizace uvedla žalobkyně, že podmínka vyjádřená v § 8 odst. 3 písm. g), a sice, že povolení k nakládání s vodami nepotřebují odlehčovací komory „chránící stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením“, nemá oporu jak v odborné literatuře, tak v legislativě. Z principu odlehčovacích komor lze dospět k závěru, že i odlehčovací komory čistíren odpadních vod chrání zprostředkovaně stoky jednotné kanalizace. Protože tedy neexistovaly odlehčovací komory, které by zároveň nechránily kanalizační stoky, neexistovaly ani odlehčovací komory, které by spadaly pod povinnost hrazení poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.
14. Žalobkyně s ohledem na výše uvedené navrhuje zrušení rozhodnutí žalované, jakož i zrušení prvostupňového rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, neboť napadené rozhodnutí nebylo vydáno v rozporu se zákonem. Ohledně nesprávného výkladu přechodného ustanovení novely vodního zákona odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se detailně zabýval žalobní argumentací.
16. Žalovaný zdůraznil, že poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových je dle § 2 odst. 3 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“) podřazen pod pojem daň a procesně právním předpisem, dle kterého je jeho správa uskutečňována je daňový řád. Žalobkyně podala nejprve poplatkové přiznání za vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdroje znečišťování a posléze i dodatečné daňové přiznání k poplatku ve vztahu k ČOV Mariánské Lázně, k ČOV Aš a ČOV Cheb. Uplatňuje-li daňový subjekt skutečnosti, které po pravomocném vyměření daně snižují jeho daňovou povinnost, nestačí pouhé tvrzení těchto skutečností, ale je nutné je též prokázat, k čemuž v daném případě v průběhu postupu k odstranění pochybností nedošlo. Nemohou jako důkazní prostředek obstát pouhá nepodložená tvrzení daňového subjektu. Žalobkyně se v průběhu postupu k odstranění pochybností omezila toliko na prezentaci vlastního právního názoru, avšak bez předložení jakýchkoliv relevantních důkazních prostředků.
17. Žalovaný trvá na tom, že přechodné ustanovení čl. II bodu 6 novely vodního zákona upravuje vztah nové právní úpravy k dřívější, dosavadní právní úpravě, a to v zájmu právní jistoty a ochrany práv v dobré víře nabytých. Novelizační právní předpis se inkorporuje do

zákona, který novelizuje; přechodné ustanovení proto musí být vyloženo v kontextu zákona v souvislosti, s nímž bylo vydáno. Z důvodové zprávy je zřejmé, že ustanovení čl. II bodu 6 přechodných ustanovení je ustanovením intertemporálním, který řeší střet právní úpravy staré (která podmínky k výkonu určité činnosti upravovala liberálněji) s právní úpravou novou (která je v tomto výrazně přísnější). Výklad předmětného přechodného ustanovení prezentovaný žalobkyní je v rozporu s důvodovou zprávou ke změnovému zákonu (konkrétně s její částí odůvodňující zahrnutí čl. II bodu 6 do změnového zákona). Z průběhu legislativního procesu je zřejmý úmysl zákonodárce zúžit osvobození od poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových pouze na vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor, chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, do vod povrchových.

18. V průběhu projednávání návrhu novely zákona byl přijat pozměňovací návrh, v jehož důsledku došlo k úpravě původně navrženého znění § 8 odst. 3 písm. g) a § 89b písm. f) tohoto zákona a k zásadní změně jeho obsahu. Změny spočívaly v zúžení okruhu případů osvobození od poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, a to pouze na odlehčovací komory chránící stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením. Ve vztahu k ust. § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona v rozhodném znění, tj. ve znění účinném v roce 2020, je podstatný účel odlehčovací komory. Skutečnost, že ustanovení čl. II bodu 6 změnového zákona bylo ponecháno v původní podobě obsažené ve vládním návrhu je dle názoru žalovaného nepodstatná, neboť toto přechodné ustanovení bylo do zákona vloženo za účelem poskytnutí přechodné doby (5 let) ke splnění technických podmínek stanovených v příslušné vyhlášce, a nebyl důvod předmětné ustanovení jakkoliv měnit, neboť pozměňovacím návrhem se pouze zmenšila množina prvků, na které se vztahuje.
19. Žalovaný ani SFŽP neměli v průběhu předmětných řízení pochybnosti, zda se u konkrétního objektu jedná o odlehčovací komory. Žalovaný na základě projektové dokumentace, provozních a kanalizačních řádů před vydáním napadených rozhodnutí ověřil, že předmětné odlehčovací komory se nenachází na stoce jednotné kanalizace a nesloužily k zabránění hydraulického přetížení stokové sítě, ale jsou součástí ČOV Mariánské Lázně, ČOV Aš a ČOV Cheb, kde slouží jako jejich ochrana.
20. Žalovaný trvá na tom, že přechodné ustanovení čl. II bodu 6 zákona novely zákona o vodách se týká případů, kdy odlehčovací komory jednotné kanalizace řešené v ust § 89b písm. f) téhož zákona nesplňovaly v přechodném období (2018 - 2022 vč.) technické požadavky na jejich stavbu a provoz. Jedná se o časově omezenou výjimku k tomuto ustanovení. Smyslem čl. II bodu 6 přechodného ustanovení bylo poskytnout dodatečný čas pěti let provozovatelům, kteří sice splňují podmínku podle § 8 odst. 3 písm. g), ale nesplňují technické podmínky, k přizpůsobení se novým technickým podmínkám.
21. K rozporu se zásadou „in dubio pro mitius“ žalovaný uvádí, že ze spisové dokumentace vyplývá, že pochybnosti jsou jen na straně žalobkyně. Z napadeného rozhodnutí i dodatečných platebních výměrů nejsou zřejmé žádné pochybnosti týkající se správnosti vyměření poplatku za vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor čistíren odpadních vod. Nepravdivé je tvrzení žalobkyně, že žalovaný se v řízeních, která vydání napadených rozhodnutí předcházela, dotazoval Ministerstva zemědělství, zda odlehčovací komora vybudovaná v rámci ČOV Mariánské Lázně splňuje ustanovení § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

22. K poukazu žalobkyně na technický pohled na ochranu stok jednotné kanalizace žalovaný uvedl, že je třeba zohlednit definici kanalizace v § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích. Byť podle ust. § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, je zřejmé že pojem kanalizační stoky a pojem čistírna odpadních vod lze podřadit pod souhrnný pojem kanalizace, je z vodního zákona účinného v rozhodném období zřejmé, že osvobozeny od poplatku mohou být ve smyslu ust. § 89b písm. f) vodního zákona pouze takové odpadní vody, které jsou vypouštěny z odlehčovacích komor chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

23. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s. ř. s.“), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
24. Po seznámení se se správním spisem a po zhodnocení jeho obsahu a rozhodných skutečností dospěl městský soud k závěru, že žaloba není důvodná.
25. K žalobkyní vzneseným námitkám soud uvádí, že žalobkyně při jejich konstrukci *de facto* převážně ignoruje skutečnost, že obdobnými námitkami se již zabýval žalovaný v napadených rozhodnutích. Žalobkyně v podané žalobě jen v omezené míře reaguje na závěry, které správní orgány k obsahově odpovídajícím námitkám žalobkyně vyslovily v odůvodnění napadených rozhodnutí. V tomto ohledu platí, že v těch případech, kdy se žalobce v žalobě omezil na takovou konstrukci námitek, aniž by reagoval na odůvodnění obsažené v napadených rozhodnutích, v němž se správní orgány s předmětným okruhem námitek vypořádaly a přezkoumatelným způsobem popsaly a vysvětlily, na základě jakých konkrétních úvah uzavřely o nedůvodnosti tohoto okruhu námitek, značně snížil svou šanci na procesní úspěch, neboť soud za něho nemohl domýšlet další argumenty.

K výkladu čl. II bodu 6 přechodného ustanovení novely vodního zákona

26. Soud za stěžejní otázku tohoto sporu shledává výklad čl. II bodu 6 přechodného ustanovení novely vodního zákona, tak jak jej namítala žalobkyně v prvním žalobním bodu.
27. Soud předesílá, že touto otázkou mezi stejnými účastníky se již Městský soud v Praze zabýval a to v rozsudku ze dne 25. 9. 2025, č.j. 10 Af 1/2024-47 (dále jen „rozsudek 10 Af 1/2024“), přičemž třetí senát tohoto soudu neshledal důvod odchytil se od závěrů v něm uvedených.
28. Soud vyšel z následující právní úpravy:
29. Podle § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích věty první, druhé a třetí je kanalizace provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující **kanalizační stoky** k odvádění odpadních vod a srážkových vod společně nebo odpadních vod samostatně a srážkových vod samostatně, kanalizační objekty, **čistírny odpadních vod**, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace. Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně, jedná se o jednotnou kanalizaci a srážkové vody se vtokem do této kanalizace přímo, nebo přípojkou stávají odpadními vodami. Odvádí-li se odpadní voda samostatně a srážková voda také samostatně, jedná se o oddílnou kanalizaci (*zvýraznění provedl soud*).

30. Podle § 38 odst. 1 věty první vodního zákona (není-li uvedeno jinak, ve znění zákona č. 113/2018 Sb.) odpadní vody jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu) a jejich směsi se srážkovými vodami, jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.
31. Podle § 38 odst. 3 vodního zákona odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně jednotnou kanalizací, stává se srážková voda vtokem do této kanalizace vodou odpadní.
32. Podle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dále jen "povolení k nakládání s vodami") je třeba k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních.
33. Podle § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona povolení k nakládání s vodami není třeba k vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor, chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, do vod povrchových.
34. Podle § 89 vodního zákona je poplatníkem poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových ten, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových.
35. Podle § 89b písm. f) vodního zákona se od poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových osvobozuje vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor jednotné kanalizace podle § 8 odst. 3 písm. g) splňujících technické požadavky pro jejich stavbu a provoz stanovené právním předpisem, kterým se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích.
36. Čl. II bod 6 přechodného ustanovení zákona č. 113/2018 Sb., zní: [v]ypouštění odpadních vod z odlehčovací komory jednotné kanalizace, která nesplňuje technické požadavky pro její stavbu a provoz stanovené právním předpisem, kterým se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích, se osvobozuje od poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových do poplatkového období roku 2022 včetně.
37. Podle zákona o vodovodech a kanalizacích se jednotnou kanalizací rozumí provozně samostatný soubor staveb, který se skládá z jednotlivých částí v § 2 odst. 2 vyjmenovaných. Mezi ně patří mimo jiné kanalizační stoky a čistírny odpadních vod. Soud přisvědčil žalovanému ohledně výkladu definice jednotné kanalizace, která je pojmem nadřazeným, přičemž její jednotlivé součásti jsou samostatné stavby, mimo jiné i kanalizační stoky a čistírny odpadních vod. Čistírna odpadních vod, stejně jako kanalizační stoka, je provozně samostatnou součástí jednotné kanalizace.
38. Novela vodního zákona stanovila, že i srážkové vody jsou vodami odpadními, odvádí-li se jednotnou kanalizací, a zavedla nově povinnost hradit poplatek za jejich vypouštění do vod povrchových, což vyplývá z nové definice odpadních vod spolu s obecnou povinností disponovat povolením k nakládání s vodami, jsou-li do vod povrchových vypouštěny vody odpadní, jakož i spolu s poplatkovou povinností vyjádřenou v § 89 vodního zákona. Cílem této úpravy bylo zavést komplexní řešení odpadních vod vypouštěných z odlehčovacích komor – viz „k bodu 6“ zvláštní části důvodové zprávy k novele vodního zákona. Tehdejší znění zákona stanovilo několik podmínek, které, byly-li kumulativně splněny, nárokovaly osvobození od povinnosti poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových hradit. Tyto podmínky byly upraveny v § 89b písm. f), kde je uvedeno, že se musí jednat o odlehčovací komory jednotné kanalizace podle

§ 8 odst. 3 písm. g), což jsou takové odlehčovací komory, které nepotřebují k vypouštění odpadních vod do vod povrchových povolení k nakládání s vodami, protože chrání stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením. V tehdejší znění se jednalo pouze o odlehčovací komory chránící stoky jednotné kanalizace, nikoli čistírny odpadních vod. Druhou podmínkou nutnou k tomu, aby odlehčovací komora mohla být od hrazení poplatku osvobozena, je, že odlehčovací komora splňuje technické požadavky pro její stavbu a provoz stanovené vyhláškou č. 428/2001 Sb. Splnila-li odlehčovací komora obě uvedené podmínky, byla od placení poplatku za vypouštění odpadních vod osvobozena.

39. Sporným mezi stranami je dočasné osvobození od poplatku za vypouštění odpadních vod dle čl. II bodu 6 přechodného ustanovení novely vodního zákona. Z jeho znění, při izolovaném výkladu, skutečně vyplývá, že podmínka podle § 8 odst. 3 písm. g) odpadá, a po přechodné období, do roku 2022 včetně, se odlehčovací komory, které nesplňují technické požadavky podle vyhlášky č. 428/2001 Sb., osvobozují od poplatků. Žalobkyně tvrdí, že přechodné ustanovení je speciální vůči § 89b ve spojení s § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona a musí se použít izolovaně. S tímto výkladem se soud z níže uvedených důvodů neztotožnil.
40. Třetí senát se ztotožnil s výkladem obsaženým v bodu 38. rozsudku 10 Af 1/2024, kde soud uvedl, že „...má za to, že přechodné ustanovení má poskytnout odlehčovacím komorám chránícím stoky jednotné kanalizace, které nepotřebují k vypouštění odpadních vod povolení k nakládání s vodami, [§ 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona], čas k tomu, aby technicky upravily odlehčovací komory do souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb. Opačný výklad jde proti zásadě racionálního zákonodárce, když při jeho připuštění by se úprava osvobození od zpoplatnění vypouštění odpadních vod v § 89b vodního zákona stala nadbytečnou... Zákonodárce při zákonodárném procesu, odlišně od vládního návrhu, pozměňovacím návrhem začlenil do novely vodního zákona v § 89 písm. f) odkaz na § 8 odst. 3 písm. g). Tím jasně projevil vůli osvobodit od hrazení poplatků pouze odlehčovací komory sloužící ke konkrétnímu účelu, totiž k ochraně kanalizačních stok, nikoli chránící čistírny odpadních vod či jiné součásti jednotné kanalizace. Výklad žalobkyně by skutečně vedl k absurditě, kterou předestírá, tedy že zařízení nesplňující technické požadavky se osvobozují do roku 2022 včetně, zatímco zařízení splňující technické požadavky musí poplatek bradit již od účinnosti zákona. Toto tvrzení však vyplývá ze záměrné ignorace podmínky § 8 odst. 3 písm. g), kdy jakmile je tato zahrnuta, přechodné ustanovení se stává smysluplným. Tím je vlastně demonstrován účel dané úpravy, svědčící žalovanému. Potřebuje-li subjekt povolení k nakládání s vodami, nesplňuje podmínku § 8 odst. 3 písm. g) a není již důvod zkoumat technické požadavky. I kdyby je totiž splňoval, poplatek platit musí. Až tehdy, nepotřebuje-li povolení k nakládání s vodami, protože jeho odlehčovací komora chrání stoky jednotné kanalizace, lze zkoumat, zda splňuje technické požadavky v prováděcí vyhlášce. Pokud je splňuje, je rovnou osvobozen podle § 89b písm. f) vodního zákona. Pokud ne, má podle čl. II bodu 6 novely vodního zákona přechodné období do roku 2022 k tomu, aby inovoval ve vyhláškou předepsaném rozsahu. Klíčové tak bylo, zda subjekt pro svou činnost potřebuje povolení k nakládání s vodami. Až následně se mohla zkoumat technická způsobilost zařízení. Přechodné ustanovení zákona nemůže změnit smysl a účel právní normy. Jejím účelem je překlenout změnu právní úpravy, nikoli vytvořit samostatný nový hmotněprávní režim. K tomuto závěru soud dospěl především za užití systematického a teleologického výkladu (teleologické redukce), spolu s užitím legislativních pravidel vlády a konceptu racionálního zákonodárce. Soud musel přihlídnout též k záměru historického zákonodárce (subjektivní teleologický výklad).“ Akceptovatelný je i doplňující argument obsažený v následujícím bodu 39. rozsudku 10 Af 1/2024, kde soud mimo jiné uvedl, že „Smyslem a účelem dané úpravy je nepochybně zavést poplatek za vypouštění

odpadních vod do vod povrchových z odlehčovacích komor, v duchu zásady „znečišťovatel platí“, a osvobodit pouze určitou skupinu zařízení. Bylo pouze legislativně-technickou chybou, že zákonodárce svůj záměr osvobodit od poplatku pouze odlehčovací komory chránící stoky jednotné kanalizace (§ 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona) nedoplnil i do přechodných ustanovení.“ Odpovídajícím způsobem se soud v rozsudku 10 Af 1/2024 vyjádřil i k významu přechodných ustanovení s poukazem na rozsudek NSS ze dne 6. 9. 2018, sp. zn. 7 As 86/2018-38 „Odhlédnout zde nelze ani od specifické povahy přechodných ustanovení. Ta upravují pravidla pro aplikaci nových ustanovení na právní vztahy. Vztah přechodných ustanovení k normě, jejíž aplikaci upravují, je v podstatě akcesorický. Jejich smyslem je řešení případných střetů staré a nové právní normy za účelem ochrany právní jistoty.“ a „[j]ak již bylo uvedeno výše, přechodná ustanovení mají akcesorický charakter. Z toho plyne, že daný obrat je v jejich případě nutné vztahovat na účinnost konkrétní normy, k níž se přechodné ustanovení vztahuje.“, přičemž k posuzované věci současně uvedl, že „Garanční Výbor pro zemědělství, který pozměňovací návrh formuloval, nezahrnul nově navrženou podmínku do přechodných ustanovení zákona. Z toho však nelze usuzovat úmysl zákonodárce popřít smysl projednávané právní úpravy“ a k tomu soud dodal, že v projednávaném případě je jasné seznatelná vůle zákonodárce a použitý výklad je v souladu se smyslem a účelem zákona, jehož cílem bylo zavést poplatkovou povinnost i pro srážkové vody, které se stanou za určitých podmínek vodami odpadními, kdy jedinou výjimkou jsou odlehčovací komory chránící určitou část jednotné kanalizace – kanalizační stoky. Třetí senát sdílí i závěr obsažený v bodu 41. tohoto rozsudku, že „žalobkyně se domáhá výhradně jazykového výkladu, aniž by zvážila jiné, v potaz přicházející alternativy. Její výklad by vedl k závěru, že zákonodárce nejprve vložil do zákona podmínku v § 8 odst. 3 písm. g), aby ji vzápětí v přechodném ustanovení popřel. Takový závěr je zjevně nesmyslný a musí být odmítnut. Soud je toho názoru, že při hodnocení celého případu nelze vycházet pouze z jazykového výkladu. Do svých úvah proto zahrnul z metod standardních též výklad systematický, z metod nadstandardních pak výklad historický a teleologický. Jen tak lze dospět k ucelené interpretaci právní normy, která je vnitřně bezrozporná a postihuje smysl a účel novely vodního zákona.“

41. V rozsudku 10 Af 1/2024 se soud vyjádřil i k námitce žalobkyně, že nelze argumentovat důvodovou zprávou k zákonu č. 113/2018 Sb., neboť se vztahuje k odlišnému znění, protože podmínka podle § 8 odst. 3 písm. g) byla do zákona včleněna až pozměňovacím návrhem garančního Výboru pro zemědělství, když v bodu 43. rozsudku uvedl, že „vzájemné sepětí ustanovení § 89b a čl. II bodu 6 přechodných ustanovení se nemění, pouze zákonodárce vyjádřil dodatečnou vůli začlenit novou podmínku, a to podmínku § 8 odst. 3 písm. g). V důvodové zprávě vládního návrhu jsou tato ustanovení propojena, když k § 8 odst. 3 písm. g) je uvedeno, že se jedná o „komplexní řešení odpadních vod vypouštěných z odlehčovacích komor – viz. 89b písm. f) a čl. II přechodných ustanovení“ (důvodová zpráva k návrhu zákona č. 113/2018 Sb., k bodu 6). Dle názoru soudu, za užití metod teleologického a systematického výkladu, se stále jedná o komplexní celek v dané novele, pouze se přidává a začleňuje nová podmínka, která se, byť chybně, nepromítla do přechodných ustanovení. S pomocí těchto odkazů a vůle zákonodárce napříč celým legislativním procesem však lze bezpečně dospět k tomu, že zákonodárcův úmysl spočíval ve zúžení případů, na které se osvobození od poplatku vztahuje, nikoli k jejich rozšíření. Úmysl zákonodárce vyhradit privilegium absence povolení k nakládání s vodami jen odlehčovacím komorám chránícím kanalizační stoky, a nikoli jiné součásti kanalizace, lze doložit též následujícím. Senát přijal k návrhu novely vodního zákona pozměňovací návrhy, kdy jedním z nich bylo: „v § 8 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které zní: g) k vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor, chránících stoky jednotné kanalizace

a čistírny odpadních vod před hydraulickým přetížením, do vod povrchových. – senátní tisk č. 267 (zvýrazněno soudem). Z toho lze nepochybně usoudit, že zákonodárce si uvědomoval rozdíl mezi jednotlivými součástmi jednotné kanalizace, konkrétně pak senát spatřoval nedostatky v tom, že osvobozeny od povolení k nakládání s vodami jsou pouze odlehčovací komory chránící stoky jednotné kanalizace, nikoli již chránící čistírny odpadních vod. Na základě této úvahy lze rovněž odmítnout stanovisko žalobkyně, že ve své podstatě každá odlehčovací komora chrání stoky jednotné kanalizace. Soud se při svém rozhodování řídí zákonem – čl. 95 odst. 1 Ústavy. Jak znění zákona, tak úmysl zákonodárce hovoří pro to, že předmětná novela skutečně rozlišovala jednotlivé součásti kanalizace. Ve výsledku senát jako celek návrh zamítl a Poslanecké sněmovně jej vrátil. To však není podstatné – důležitý je v tomto případě vzhled do úmyslu zákonodárce (tzv. subjektivní teleologický výklad).“ S citovanou částí rozsudku se soud shoduje a shledává ji za zcela vyčerpávající bez potřeby ji jakkoli doplňovat.

42. Ohledně otázky výkladu čl. II bod 6 přechodného ustanovení novely vodního zákona neopomněl se soud vypořádat i s poukazem žalobkyně na Sdělení odboru ochrany vod a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor po novelizaci vodního zákona určené vodoprávním úřadům, České inspekci životního prostředí a Státnímu fondu životního prostředí (dále jen „Sdělení“) a přípis MZe ze dne 10. 11. 2022, č.j. MZE-58713/2022-15132, jímž žalobkyně argumentuje rovněž v nyní posuzované věci.
43. Jak již bylo soudem vysvětleno v rozsudku 10 Af 1/2024 „Sdělení popisuje důsledky přijetí zákona č. 544/2020 Sb., tedy zákona novelizujícího vodní zákon bezprostředně po zákonu č. 113/2018 Sb. Novější úprava rozšiřuje výjimku z povinnosti hradit poplatky za vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor na všechny odlehčovací komory, tj. nehledě na účel, ke kterému je odlehčovací komora určena. V posledním odstavci Sdělení, věnujícím se dopadu nového znění § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona, se zmiňuje, že „[v] důsledku přijetí zákona č. 544/2020 Sb. je možnost zpoplatnění sjednocena pro všechny odlehčovací komory a platí přechodné období pro nezpoplatnění do 31. 12. 2022 (čl. II odst. 6 zákona č. 113/2018 Sb.)“ a „[o]d 1. 2. 2021 (tj. od účinnosti zákona č. 544/2020 Sb., pozn. soudu) do 31. 12. 2022 (tj. do konce přechodného období vymezeného v zákoně č. 113/2018 Sb., pozn. soudu) nelze proto zpoplatnit žádné odpadní vody vypouštěné z odlehčovacích komor. A contrario tak lze dovodit, že za období do 1.2.2021 bylo možno zpoplatnit některé z komor – které to jsou říká zákon č. 113/2018 Sb. Konečně pak ze samotného textu Sdělení jasně vyplývá, že „[z]měna znění v § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona se dotkla i souvisejícího § 89b písm. f) vodního zákona, který ve znění zákona č. 113/2018 Sb. umožňoval zpoplatnění vypouštěných odpadních vod z odlehčovacích komor, na něž se nevztahovala výjimka, tj. které musely mít povolení k vypouštění odpadních vod,“ což je i případ žalobkyně. Tento výklad potvrzuje, že již od 1.1.2019, tedy účinností zákona č. 113/2018 Sb., zde existovala skupina odlehčovacích komor, jež poplatkové povinnosti podléhaly (typicky komory na čistírnách odpadních vod či jiné, nespádající pod § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona), a že přechodné ustanovení nelze chápat jako plošné vynětí těch, které nesplňují vyhláškou stanovené technické podmínky, z poplatkové povinnosti. Přechodné ustanovení mělo toliko technický význam, tj. poskytnout odklad těm subjektům, které nepotřebovaly povolení k nakládání s vodami, avšak zatím nesplňovaly technické požadavky. Ministerstvo životního prostředí zpětně extrapolovalo význam přechodného ustanovení účinného od roku 2019, protože tehdy platil užší režim, který zahrnoval jen komory podle § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona. Teprve od 1.2.2021 lze přisvědčit tezi žalobkyně, že přechodné ustanovení čl. II bodu 6 zákona č. 113/2018 Sb., působí jako plošné odkladné období pro všechny odlehčovací komory, které

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

nesplňují technické požadavky stanovené vyhláškou č. 428/2001 Sb. Sdělení obsahuje též informaci o tom, že v případě pochybností, zda se u konkrétního objektu na kanalizaci jedná o odlehčovací komoru, je třeba kontaktovat Ministerstvo zemědělství, jež je garantem zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích a jeho prováděcích předpisů. Žalovaný tohoto postupu využil.“ Soud následně dospěl k závěru, že dotaz žalovaného na Ministerstvo zemědělství byl nadbytečný a to z důvodu, že je totiž úkolem ministerstva v pochybnostech určit charakter objektu nacházejícího se na kanalizaci, tedy rozhodnout, zda poptávaný objekt je či není odlehčovací komorou. V této rovině však jeho role končí. Fakt, že jde o odlehčovací komoru, je pouze dílčí podmínkou osvobození od poplatku podle vodního zákona ve znění zákona č. 113/2018 Sb. Druhou a v té době nezbytnou podmínkou je účel odlehčovací komory, konkrétně ochrana kanalizační stoky, kterou zákonodárce vědomě včlenil pozměňovacím návrhem. Účelem postupu ve Sdělení je určit definiční parametry kanalizačních objektů splňujících znaky odlehčovacích komor pro účely zákona č. 544/2020 Sb., který plošně od poplatku osvobozuje všechny odlehčovací komory, nezávisle na tom (na rozdíl od předchozí úpravy), jaké kanalizační objekty chrání. Vztaheno k zákonu, v souvislosti s kterým je Sdělení vydáno, skutečně stačí naplnit pouze definiční znaky odlehčovací komory a, jsou-li splněny, konstatovat při současném splnění technických podmínek osvobození od poplatkové povinnosti/využít přechodné období k uvedení odlehčovací komory do souladu s technickými požadavky. Spor o charakter OK ČOV Aš se však nevedl. Na výše uvedeném nemění nic ani fakt, že Sdělení obsahuje odkaz na přechodné ustanovení zákona č. 113/2018 Sb. Jak již bylo uvedeno, došlo ke zpětnému rozšíření významu přechodného ustanovení účinného od roku 2019, což se ale stalo až účinností zákona č. 544/2020 Sb., tj. k 1. 2. 2021. Ministerstvo zemědělství na základě Sdělení nebylo příslušné posoudit charakter OK ČOV Aš v souvislosti se zákonem č. 113/2018 Sb., a tedy v souvislosti se splněním podmínky § 8 odst. 3 písm. g), ale až v souvislosti se zákonem č. 544/2020 Sb., a, jak správně v odpovědi konstatovalo, účinností tohoto zákona jsou od poplatkové povinnosti osvobozeny všechny odlehčovací komory splňující technické požadavky vyhlášky. Pokud je nesplňují, je jim k dispozici přechodné ustanovení čl. II bodu 6 zákona č. 113/2018 Sb., které se v souladu se zákonem č. 544/2020 Sb., přizpůsobilo novému znění vodního zákona.“

44. V návaznosti na výše uvedené soud uvádí, že v posuzovaném případě ověřil ze spisového materiálu, že žalovaný v případě ČOV Mariánské Lázně, ČOV Aš i ČOV Cheb vyzval žalobkyni, aby předložila technickou provozní dokumentaci, aby mohl sám komplexně posoudit účel odlehčovacích komor. Konkrétně v případě ČOV Mariánské Lázně na základě provozní dokumentace, kterou zaslala žalobkyně na výzvu ministerstva dne 24. 2. 2023, popsal žalovaný v napadeném rozhodnutí týkající se této ČOV nejprve svá zjištění (ČOV je vybavena odlehčením odpadních vod přitékajících do ČOV, které tvoří sdružený objekt odlehčovací komory a vypínací komory OK 1, jejíž součástí je předřazený lapák šterku) a poté skutková zjištění posoudil tak, že se v podstatě jedná o první část technologie ČOV umístěné v jejím areálu. Ke stejnému závěru dospěl žalovaný i v případě ČOV Aš. Na základě provozní dokumentace, kterou zaslala žalobkyně na výzvu ministerstva dne 24. 2. 2023, žalovaný v napadeném rozhodnutí, které se týká ČOV Aš, vycházejí z popsaných obdobných skutkových zjištění (vyplývající z provozní dokumentace) dospěl žalovaný k tomu, že odlehčovací komora, která je součástí technologie ČOV Aš, nesloužila k ochraně stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, nýbrž k ochraně samotné čistírny odpadních vod, resp. k zachování účinnosti biologického čištění odpadních vod. V případě ČOV Cheb, na základě dokumentace zaslané žalobkyní dne 11. 12. 2024 a doplněné důkazními prostředky (Provozním řádem ČOV Cheb, Kanalizačním řádem pro veřejnou kanalizaci Cheb a Podhradí dílčí části I. a grafické přílohy č. 1 a č. 2 k tomuto kanalizačnímu

řádu) v napadeném rozhodnutí, jenž se týká ČOV Cheb, vycházejí z jím popsaných skutkových zjištění dospěl žalovaný k závěru, že odlehčovací komory, které jsou součástí technologie ČOV Cheb, nesloužily k ochraně stok jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, nýbrž k ochraně samotné čistírny odpadních vod, resp. k zajištění účinnosti biologického čištění odpadních vod a ke splnění kvalitativních požadavků kladených na odpadní vody vypouštěné z čistíren odpadních vod, tedy k odlišnému účelu, než který je uveden v ust. § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona (viz podrobněji str. 25 napadeného rozhodnutí).

45. Podle soudu se žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí soudu zabýval dostatečně faktory majícími bezprostřední vliv na posouzení dané otázky, když adekvátně odůvodnil jím zastávaný výklad k dané věci a vypořádal se i s argumentací žalobkyně v odvoláních proti prvostupňovým rozhodnutím. Z výše uvedeného vyplývá, že stanovisko MZe k posouzení charakteru odlehčovacích komor ve smyslu vyhlášky č. 428/2001 Sb. je pouze dílčí částí posuzované otázky (nikoli dle soudu rozhodné). Za podstatnou shledává soud skutečnost, že žalovaný ve všech třech případech si vyžádal od žalobkyně dostatečné podklady (technickou dokumentaci a provozní řády), aby mohl sám komplexně posoudit účel odlehčovacích komor. Žalovaný, jak vyplývá z výše uvedeného, dospěl při této činnosti k závěru, že posuzované odlehčovací komory chrání jinou část jednotné kanalizace, tedy samotnou ČOV, nikoli kanalizační stoky, a proto nelze z v té době účinné právní úpravy dovodit osvobození od poplatkové povinnosti za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Posuzovaná rozhodnutí z hlediska svojí argumentace i věcné správnosti podle soudu ob stojí. Vhodným shledává soud připomenout, že *„[s]právní soudy...nemohou nabrazovat roli správního orgánu a rozhodovat namísto něj. Jejich úkolem je naopak kontrola správnosti a zákonnosti postupů veřejné správy ze strany nezávislé moci soudní.“* (rozsudek NSS ze dne 30.5.2024, sp. zn. 3 As 195/2023-39). Napadená rozhodnutí obsahují jak úvahy, jimiž se správní orgány řídily, tak jednoznačné závěry, které z tohoto postupu vyplývají. Soud má za to, že napadená rozhodnutí neobsahují ani vybočení z mezí správního uvážení a netrpí ani jinými vadami, tedy z hlediska soudního přezkumu ob stojí.
46. Soud uzavírá, že se neshoduje s žalobkyní, dle níž přechodné ustanovení čl. II. bodu 6 lze vykládat jako plošné osvobození veškerých odlehčovacích komor nesplňujících technické požadavky od poplatkové povinnosti. Jeho smyslem bylo toliko poskytnout dočasnou úlevu těm odlehčovacím komorám, které povolení k nakládání s vodami nepotřebují, avšak zatím nesplňují technické požadavky kladené právními předpisy.

K porušení zásady „in dubio pro mitius“ a k technické stránce věci

47. Žalobkyně namítá rovněž, že v posuzovaných věcech došlo k porušení zásady „in dubio pro mitius“, současně na podporu jí zastávaného výkladu přechodného ustanovení čl. II. bodu 6 poukazuje na technickou stránku věci.
48. Soud předně konstatuje, že žalobkyně tvrdí v žalobě existenci dvou přípustných výkladů přechodného ustanovení čl. II bodu 6 novely vodního zákona. S uvedeným tvrzením se soud neshoduje.
49. Protože žalobkyně vznesla námitku „porušení zásady „in dubio pro mitius“ již ve správních řízeních v posuzované věci a posléze i v řízení soudním, v němž byl vydán rozsudek 10 Af 1/2024, touto námitkou se již v napadených rozhodnutích zabýval žalovaný, s jejímž posouzením se soud zcela shoduje, a dále se jí zabýval i soud v rozsudku 10 Af 1/2024.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Z tohoto důvodu pro stručnost soud toliko odkazuje v obecné rovině na bod 48 rozsudku 10 Af 1/2024, kde soud náležitě vysvětlil, že *„Zásada in dubio pro mitius se projevuje v interpretaci právních norem a vychází z obecnější zásady in dubio pro libertate. Jsou-li k dispozici dva nebo vícero interpretačních výkladů, je třeba upřednostnit mírnější z nich, resp. ten, který garantuje větší míru svobody. Obecnou charakteristikou právních principů je, jak známo, jejich možná relativizace. NSS proto v rozsudku 5 Afs 63/2011–109 ze dne 2.2.2012 tuto zásadu precizuje, když vysvětluje, že „[u]platnění zásady in dubio pro mitius má místo pouze tehdy, budou-li proti sobě stát srovnatelně přesvědčivé výkladové alternativy.“* a dospěl přitom k závěru, že právě tento požadavek, s ohledem na výše předestřené, naplněn není. I v nyní posuzované věci je tomu tak proto, že argumentace žalobkyně nemůže obstát především pro nemožnost použít metodu jazykového výkladu izolovaně. V kontextu s ostatními, jak standardními, tak nadstandardními výkladovými metodami, lze jednoznačně vyložit účel právní normy a úmysl zákonodárce zavést poplatkovou povinnost pro vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor. Konečně lze odkázat na rozsudek NSS 5 As 48/2006-75 ze dne 29.8.2006, který výše řešené potvrzuje, když *„má zato, že v projednávané věci sporná linie nevede mezi „vlídným“ a „nevlídným“ výkladem veřejnoprávního předpisu, nýbrž mezi výkladem založeným na historickém kontextu právní normy v souladu s jejím účelem na straně jedné, a mezi výkladem vedoucím k absurdním závěrům na straně druhé. V této kolizi pak Nejvyšší správní soud, ve shodě s městským soudem, samozřejmě volí přístup první, neboť ten umožňuje nacházet rozumná řešení, ve shodě se smyslem aplikované právní úpravy.“* Jinými slovy, právní normu nelze vykládat izolovaně a doslovně, aniž by jí interpret práva zařadil do patřičného kontextu. V rozsudku 10 Af 1/2024 soud neopomněl, že hned následná novela mění znění daných ustanovení v souladu s původním vládním záměrem, dodal avšak, že v době, kdy správní orgán rozhodoval, bylo možné vyložit ustanovení novely vodního zákona pouze výše soudem předestřeným způsobem, neboť správní soudy při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. *„Jde o jeden z projevů přezkumné (kontrolní) povahy správního soudnictví ve věcech žalob proti rozhodnutí. Řízení před správním soudem není pokračováním správního řízení. Soud nepokračuje ve správním řízení v "třetí instanci", nýbrž jen kontroluje, zda je rozhodnutí správního orgánu v souladu s právem a zda správní orgán v souladu s právními předpisy správně zjistil skutkové okolnosti relevantní pro rozhodnutí. Proměny skutkového nebo právního stavu poté, co žalovaný správní orgán vydal soudem přezkoumávané rozhodnutí, nemohou mít zásadně vliv na výsledek soudního přezkumu.“* (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-9-15]. ASPI_ID KO150_2002CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.). Následná změna v zákonné úpravě, která nastala po dvou letech, tak nemá na řešení vliv a nelze z ní dovodit úmysl zákonodárce z předchozího období. S odkazem na výše uvedené soud námitky spočívající ve specialitě přechodného ustanovení, jakož i odchýlení se od zásady „v pochybnostech mírněji,“ posoudil jako nedůvodné. I s tímto odůvodněním se třetí senát shoduje.

50. K poukazu žalobkyně na technický pohled na ochranu stok jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, kdy žalobkyně uzavírá, že de facto každá odlehčovací komora ve své podstatě chrání kanalizační stoku, a proto splňuje ČOV podmínku § 8 odst. 3 písm. g), soud uvádí, že ani tento argument nelze akceptovat. Žalobkyně zde opomíjí právní úpravu v rozhodné době, jenž byla v době vydání napadených rozhodnutí dle soudu jednoznačná a soud zde pro stručnost toliko odkazuje na již výše uvedené a znovu připomíná, že v rozhodné době mohly být osvobozeny od poplatku ve smyslu ust. § 89b písm. f) vodního

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

zákona pouze takové odpadní vody, které jsou vypouštěny z odlehčovacích komor chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, nikoliv odpadní vody, které jsou vypouštěny z odlehčovacích komor čistírny odpadních vod, což představuje právě meritum projednávané věci (viz odůvodnění prvního žalobního bodu tohoto rozsudku).

V. Závěr a náklady řízení

51. Soud dospěl k závěru, že žalobkyně poplatkovou povinnost měla. Přejícné ustanovení nelze vykládat izolovaně, nýbrž v kontextu celé právní úpravy, zejména § 8 odst. 3 písm. g) a § 89b vodního zákona. Smyslem zákona bylo zavést poplatkovou povinnost plošně a osvobodit pouze určitou skupinu zařízení, konkrétně odlehčovací komory chránící kanalizační stoky, které nepotřebují povolení k nakládání s vodami. Žalobkyně však takové podmínky nesplňovala, neboť její odlehčovací komory chránily čistírnu odpadních vod, nikoli stoky. Zásadu „in dubio pro mitius“ soud neaplikoval, protože nepovažoval různé výkladové varianty za rovnocenné.
52. Na základě shora uvedených skutečností soud žalobu shledal nedůvodnou a jako takovou ji v souladu s § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
53. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II. a III. podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. S ohledem na to, že žalobkyně ve věci úspěšná nebyla, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jakožto úspěšnému účastníkovi řízení náležela náhrada nákladů řízení, soud tuto náhradu nepřiznal, neboť mu nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Praha 7. října 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.